

RPO Rehabilitering, habilitering och försäkringsmedicin
Pernilla Järnvall Hint
Ordförande

2023-04-17

Kunskapsråd eller RSL stab

Årsrapport 2022 för RPO Rehabilitering, habilitering och försäkringsmedicin

Sammanfattande analys

RPO rehabilitering, habilitering och försäkringsmedicin har under 2022 fokuserat på den nationella modellen för kunskapsstyrning med ambitionen att skapa en nationell och sjukvårdsregional plattform för rehabilitering, habilitering och försäkringsmedicin. Programområdet har under året utvecklat sin organisation utifrån den nationella strukturen. Samverkan och kommunikation har varit viktiga områden med syfte att skapa en stabil grund för arbete framåt. Sydöstra sjukvårdsregionen har fram till 2022 varit värd för det nationella programområdet rehabilitering, habilitering och försäkringsmedicin. Vårdskapet har medfört en tydlig förankring mellan den nationella och sjukvårdsregionala nivån vilket vi arbetar för att vidmakthålla även om vårdskapet flyttar ifrån SÖSR.

Arbetet med att implementera den framtagna generiska modellen för rehabilitering har fortsatt genom nationella och regionala digitala workshops.

Resultat av genomförda aktiviteter

Nedan redovisas genomförda aktiviteter/resultat övergripande inom RPO.

Rehabilitering

Fokusområden som varit aktuella för 2022; Fortsatt kunskaps- och erfarenhetsutbyte covid-19, vidareutveckla struktur för kommunikation och infrastruktur, omställning till nära vård och personcentrerad rehabilitering, digitalisering, sjukvårdsregional nivåstrukturering inom rehabiliteringsmedicin och tema inom forskning och cancerrehabilitering.

Fysisk nätverksträff genomfördes i september för chefer och verksamhetsutvecklare inom rehabiliteringsområdet i Sydöstra sjukvårdsregionen. Fokus för mötet var att

sprida kunskap om vad som är på gång nationellt och sjukvårdsregionalt i NPO/RPO med goda exempel från det arbete som skett inom RAG Hjärta, Artros mm

Ett syfte med dagen var också att gemensamt omvärlds- och framtidsspana kring rehabiliteringens utmaningar och inriktning framåt.

Arbete med infrastruktur för spridande av kunskap inom och information om RPO Rehabilitering samt utveckling av tydlig aktivitetslogg för vårt arbete har skett under året.

”Framtidens rehabilitering är nära”

Omgång ett av utvecklingsprogrammet ”Framtidens rehabilitering är nära” har slutförts och utvärderats med goda resultat. Utvecklingsprogrammet drivs i samverkan mellan RPO rehabilitering och Qulturum Region Jönköping. Sammanlagt 18 medarbetare från rehabiliteringsverksamheter i SÖSR deltog i det 8 månader långa programmet.

Innehåll i programmet har varit omvärlds- och förbättringskunskap, förändringsledning och implementeringskunskap. Under 2022 har även omgång två av programmet startat och i denna omgång är antalet deltagare ökat från 18-25 med en större spridning av verksamheter och organisationer som deltar. Vi har deltagare från kommunal verksamhet, universitet, primärvård och specialiserad vård.

RAG Artros

Fortsatt vidareutveckling av digitalt artrosomhändertagande inkl digital artrosskola där vi sett en stadig ökning av användande i hela sjukvårdsregionen och i övriga 8 regioner som numera också använder den. Även arbete med uppdatering av artrosinformation på 1177 har initierats.

RAG Hjärta

I samverkan med RPO Hjärta har gemensamt sjukvårdsregionalt arbete startat upp med syfte att utveckla förutsättningarna för rehabilitering för patienter med hjärtsjukdom.

RAG Smärta

I samverkan med RPO Nervsystemets sjukdomar och deltagare från RPO Primärvård har gemensamt sjukvårdsregionalt arbete fortsatt med syfte att utveckla vård och rehabilitering för patienter med långvarig smärta.

1177 Direkt

Planerings-, formerings- och förberedelsearbete inför införande av första linjens digitala vård 1177 Direkt inom rehabiliteringen har skett i tät samverkan inom ramen för RPO. Samverkan och arbete tillsammans med Inera och samverkansgrupp digital utveckling

för dialog om plattformens möjligheter inom rehabiliteringsområdet och rehabiliteringens behov.

RAG Nivåstrukturering för behovsgrupper inom Rehabiliteringsmedicin

Regionövergripande arbete har skett med mål att skapa en sjukvårdsregional behov/nivåstrukturering avseende rehabiliteringsmedicinska insatser i SÖSR.

Gemensamt arbete i SÖSR avseende rehabilitering i slutenvård och öppenvård för patienter med förvärvad hjärnskada, ryggmärgsskada och spasticitet.

Framtagande av arbetsformer för att nyttja tillgänglig kunskap och resurs över regiongränserna i syfte att höja kvaliteten för ovan nämnda behovsgrupper.

Då Socialstyrelsen beslutade om fördelning av uppdraget för Nationell högspecialiserad vård (NHV) inom primär ryggmärgsskaderehabilitering i slutenvård och uppdraget inte gick till Linköping och Sydöstra sjukvårdsregionen så har arbete med att etablera kontakt och hitta samverkansformer med de nya tilldelade aktörerna skett under året i samverkan under RPO.

RAG Trauma:

Arbete med gemensamt genomförande av förstudie för traumarehabilitering har skett under 2022, uppdraget nu omformat till permanent NAG där flera ledamöter från SÖSR ingår.

Utvecklingstendenser

En rad utvecklingsinsatser/arbeten har initierats och genomförts inom ramen för RPO Rehabilitering, flera arbeten med tydlig inriktning Nära vård och digitalisering.

Klinisk forskning

Forskningssamarbeten i SÖSR är startade under 2022 inom nya områden så som ex osteoporos, ländryggforskning mm

Resultat av samverkan

Mycket samverkan har under året skett både nationellt och sjukvårdsregionalt med fokus ffa. på postcovidrehabilitering. Fokus för samverkan har varit att dela med sig av ny kunskap och erfarenheter från rehabiliteringsområdet för Covid-19 patienter.

Samverkan har även initierats med RCC (Regionalt cancercentrum) för dialog och samverkan kring utveckling av cancerrehabilitering inom SÖSR, rehab finns nu representerade i styrgrupp för RCC och planering fortgår fortsatt för att implementera nationellt vårdprogram cancerrehabilitering på alla nivåer i sjukvården.

Samverkan/dialog med Life science och forskningsdirektörerna i SÖSR har initierats med syfte att se hur vi tillsammans kan utveckla och stärka rehabiliteringsforskningen i sjukvårdsregionen.

Gemensamt arbete med att utse representation i olika nationella arbetsgrupper (NAG) och arbeten med t.ex. nationella riktlinjer har skett. Likaså att inhämta synpunkter på remisser på vårdförlopp etc. utifrån nationella initiativ inom kunskapsstyrningsområdet.

Habilitering

Tre fokusområden har varit aktuella för 2022; Nätverk, lika vård och digitalisering. Samt det nationella insatsområdet övergång till vuxensjukvård för barn och ungdomar inom habiliteringen.

Resultat

Har tillsatt en arbetsgrupp med representanter från varje region som tagit fram gemensamt informationsmaterial som riktar sig till patienter; som barn, som ungdom och som vuxen. Materialet är skrivet på ett lättförståeligt sätt, översatt till flera språk och bildspråk. Materialet har implementerats i de tre regionerna. En uppföljning av hur det används sker under december månad 2022. Syftet har varit att ge alla patienter likvärdig vård oberoende var man bor.

Har med representanter i NPOs NAG rörande Övergång till vuxensjukvård för barn och ungdomar inom habiliteringen. En riktlinje ska arbetas fram och väntas bli färdig under 2023.

Utvecklingstendenser

Tidigare år har nätverksträffarna varit digitalt med från och med i år har de skett fysiskt. Det är planerat för ett fysiskt möte även under 2023.

Arbetsgruppen har jobbat fram material och det pågår ett fortsatt projekt för att ta fram material till de som möter patienter med IF, ett projekt som fortgår under 2023.

Man ser över och utvecklar digitala lösningar som ska finnas tillgängliga via 1177.

Resultat av samverkan

Redan under 2021 handlade två fokusområden om att lära känna varandra och varandras verksamheter inom sydöstra sjukvårdsregionen, samt att diskutera digitala lösningar som ska göra habilitering lättillgänglig via bland annat 1177. De fysiska träffarna blev inställda på grund av pandemin. Under 2022 har en fysisk nätverksträff anordnats där samtliga chefer och verksamhetsutvecklare från habilitering var inbjudna. Syftet med träffen var att lära känna varandras verksamheter i sydöstra sjukvårdsområdet inom habiliteringens område. Ser stor nytta av utvecklat samarbete för att kunna använda varandra för omvärldsspaning och implementeringsarbete av gemensamma riktlinjer ex, arbetssätt, evidensrapporter och vårdprogram.

Försäkringsmedicin

Tre fokusområden har varit aktuella under 2022: Utvärdera och utveckla Strukturerat arbetssätt i sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen, medverka i utveckling av

patientinformation om försäkringsmedicin på 1177.se och resultatet från ESF-projektet ”Koll på förmåga stöd till förändring” tillvaratas.

Resultat

En webbutbildning gällande Strukturerat arbetssätt har börjat tas fram.

I samverkan med 1177.se har patientinformation inom området försäkringsmedicin tagits fram och publicerats.

ESF-projektet ”Koll på förmåga och stöd till förändring” har genomförts inom Jönköpings kommun. Arbetsgruppen har tagit del av erfarenheterna därifrån. Resultatet från projektet kan ligga till grund för framtida utvecklingsarbete inom sydöstra sjukvårdsregionen.

Utvecklingstendenser

Under 2022 har försäkringsmedicinska gruppen arbetat med ett strukturerat arbetssätt i sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen som man benämner STARS. STARS innebär att en tidslinje följs i sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocessen och varje tidpunkt (dag 1-90) är kopplat till ett metodstöd. Metodstödet innehåller anvisningar, information och förslag om vad som bör beaktas och göras vid varje tidpunkt. Arbetssättet är allmänt tillämpligt inom enheter med olika förutsättningar samt enkelt att implementera och vidmakthålla. Arbetssättet gagnar såväl patient som den enskilde vårdgivarens arbetssituation. En för patienten trygg och tydlig sjukskrivning där patientens egen kraft och delaktighet stärks. Arbetssättet ska i första hand prövas och därefter implementeras i sydöstra sjukvårdsregionen. En ytterligare målsättning är att arbetssättet integreras i de programområden och personcentrerade och sammanhållna vårdförlopp (PSVF) där sjukskrivning är vanligt förekommande. En forskningsstudie har startats upp i samverkan med Jönköping University samt Linköpings universitet. En kvalitativ studie där intervjuer av personal och patienter har påbörjats.

Kommuner

Kommunal representation har hämtats från SÖSR till den Nationella nivån för NPO Rehabilitering, habilitering och försäkringsmedicin.

Patienter och närstående

Patienter har funnits med som medskapare i de allra flesta av de utvecklingsarbeten som genomförts inom RPO Rehabilitering, habilitering och försäkringsmedicin.